

Krige, hvor europæiske Stater have været stærkt engagerede. Derimod har der fra 1815 til Attenhundrede nogle og halvtreds ingen Krig været — men da var der heller ingen Socialdemokrater.

Til Slutning vil jeg gerne pointere, hvad det væsentlig kommer an paa i den Uenighed, der er imellem det ærede Medlem fra Langeland (P. Munch) og mig. Det er Spørgsmaalet om, hvorledes man skal opfatte Neutralitetspligten. Det ærede Medlem staar paa det Standpunkt, at Neutralitetspligten kun forpligter til et Politiforsvar, og det er det, jeg paastaar, er et ikke blot uholdbart Standpunkt rent juridisk set, men en Paastand, som vil medføre den største Fare for Landets Eksistens. Fra min Side gør jeg ikke gældende, at vi ere i Stand til at opstille et Eksistensforsvar. Et Eksistensforsvar anser jeg det for umuligt for et lille Land at gennemføre overfor en Stormagt. Det tror jeg ikke paa. (Modsigelse.) Ja, det er nu min Mening, det ærede Medlem har en anden. Jeg tror ikke, vi kunne gennemføre et Eksistensforsvar overfor en Stormagt, som virkelig vil erobre os, om vi saa havde nok saa stærk en Fæstning. Men under en Kamp mellem Stormagter mener jeg, at vi med det Forslag, der her ligger for, og som jeg har betegnet som det Forslag, Venstres store Flertal gennem mange, mange Aar har været enig om, nemlig Udvikling af Flaaden, Udvikling af Søbefæstningen, Udvikling af Hæren, ville kunne gøre, hvad der er nødvendigt for at sikre vor Bestaaen under en saadan Kamp derved, at vi have opfyldt vore Neutralitetspligter. Man kan strides om det Ord „effektiv“, og derfor vil jeg ikke gerne bruge det, fordi man deri kan lægge Betydningen Eksistensforsvar. Jeg mener dermed et Forsvar, der er saa virksomt, at man ikke kan bestride, at vi have deltaget saaledes i Landets Forsvar, at vore Pligter overfor enhver europæisk Forstaaelse maa siges at være opfyldte. Det er det, det kommer an paa. Mere kunne vi ikke gøre.

Op der nævnedes jeg særlig de Traktater, der var Tale om for lidt siden, Nordsø- og Østersøtraktaterne, og paaviste som et indlysende Eksempel, hvor lidt tilfredsstillende den Teori er, som det ærede Medlem fra Langeland (P. Munch) opstiller, fordi den i det Tilfælde vilde være fuldstændig ubrugelig. At disse Traktater ikke hindre os i at hævde vor Neutralitet, ikke forhindre os i at være neutrale, det er vistnok ganske utvivlsomt.

De paalægge os jo ikke nogen som helst anden Pligt end denne at forhandle med de paagældende Magter om, hvad det i Tilfælde af et saadant Angreb vil være rigtigt at gøre. Men hvis de andre Magter enes om at forsvare sig og enes om, at man skal forsvare sine Kyster mod et fjendtligt Angreb, saa vilde vi ikke kunne gennemføre eller overhovedet følge det ærede Medlems Teori, fordi det vilde blive betragtet som et Brud paa Neutraliteten. Saa vilde vi nemlig ikke kunne tillade en fjendtlig Magt at besætte vort Land og fra vort Land føre Krig og Angreb mod de med os medkontraherende Magter, uden at vi vilde blive betragtede som en Magt, der har brudt sine Neutralitetspligter. Det er det, jeg har sagt, og jeg tror ikke, det vil være muligt for nogen at paastaa det modsatte. Det vil ikke være muligt for nogen for Alvor at paastaa, at det vil blive anerkendt af andre Magter, hvis vi roligt lade vort Land besætte og bruge som Udgangspunkt for Angreb paa vore Medkontrahenters Stater, men man vil tværtimod hævde, at vi ikke have opfyldt vor Neutralitetspligt.

Jeg vil med det samme rette en lille Misforstaaelse, som vistnok blev hævdet af det ærede Medlem fra Holbæk (Rode). Det er nemlig en Udtalelse, der staar her i min Tale: „Dernæst er Københavns Landbefæstning positivt hindret indtil 1922.“ Ja, det er naturligvis urigtigt, det er forkert trykt, men dette er jo ikke andet end et foreløbigt Tryk. Jeg gør opmærksom paa det, for at det ikke skal give Anledning til Misforstaaelse. Jeg har for Resten gentagne Gange i selve Talen forklaret, hvordan Forholdet er, saa der kan ikke være en virkelig Misforstaaelse. Forholdet er dette, at Fæstningen skal nedlægges i 1922, medmindre Folketinget tager en anden Beslutning. Men det, det kommer an paa, og det, der er rundet, er, at Folketingets Veto mod Fæstningens vedblivende Bestaaen udover en vis Tid er sikret. Jeg tror ikke, der herefter kan være Tvivl om, hvorledes Talen er at forstå. Jeg vilde gøre opmærksom paa det, fordi det er virkelig en Trykfejl eller Redaktionsfejl, der her foreligger. Jeg finder ikke Anledning til at trække Tiden længere ud. Jeg tror ikke, der er Tale om flere Misforstaaelser.

Slengerik: Jeg skal kun i Anledning af, at den højtærede Forsvarsminister vil bestride mine Tal, sige, at det var jo de samme Tal, han brugte i sin Udregning,